

Medlemmer af Inatsisartut
Justus Hansen og Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraterne

Svar på § 37 spørgsmål nr. 2016-271 om udtalelser fra Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender.

22-12-2016
Sags nr. 2016-19858
Dok. nr. 4221434

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Kære Justus Hansen og Randi Vestergaard Evaldsen,

I medfør af § 37 i Forretningsorden for Inatsisartut har I fremsat spørgsmål om udtalelser fra Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender. Jeres spørgsmål er henvist til min besvarelse.

I det følgende fremgår besvarelser i samme rækkefølge som de stillede spørgsmål. Det vil fremgå, i hvilket omfang besvarelsen hviler på bidrag fra andre end undertegnede.

1. Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender udtaler i Politiken, at Danmark har fået rabat på sit medlemskab af NATO som en direkte følge af Thule Air Base. Naalakkersuisut bedes fremlægge dokumentation for denne påstand herunder hvor stor den påståede rabat er.

Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender oplyser, som svar på spørgsmålet, at han i det omtalte interview til Politiken har udtalt:

”Du er nødt til at forholde dig til historien og det forløb, der har været. Hvornår blev forsvarsaftalen indgået? Det skete i 1941, under Anden Verdenskrig, og aftalen blev fornyet i 1951 efter NATO’s tilblivelse. Mig bekendt har USA erkendt, at der siden da har været et meget stort løft af materiel til Danmark til forsvar af Grønland, så kom ikke og sig, at vi ikke kender til det enorme løft, der har været – anskaffelse af skibe, uddannelse af piloter, amerikansk udstyr til forsvar af Grønland. Så når man snakker om den kapacitet, man har, så er den jo kommet i kraft af Grønland. Hvorfor er den så ikke mere til gavn for Grønland? Vi er jo ikke blinde for, hvad der er sket forud for fornyelsen af forsvarsaftalen. Når man snakker om penge, så skal man huske, at Danmark har fået en enormt stor rabat på sit medlemskab af NATO, det skal man jo også have med i betragtningerne i dag. Der er en historisk balance, som skal udlignes.”

Der er således ikke udtalt, at Danmark har fået rabat på sit medlemskab af NATO som en direkte følge af Thule Air Base.

Det kan til baggrund oplyses, at det af NATO's medlemsstater er besluttet, at hver NATO medlemsstat årligt skal bidrage med forsvarsudgifter svarende til 2 % af hver medlemsstats årlige bruttonationalprodukt. Naalakkersuisut er ikke bekendt med, at der skulle findes dokumentation for, at "Danmark har fået rabat på sit medlemskab af NATO som en direkte følge af Thule Air Base."

Oplysninger om enkelte landes forsvarsudgifter er offentligt tilgængelige, blandt andet på Stockholm International Peace Research Institute's hjemmeside:

<https://www.sipri.org/databases/milex>.

I en artikel fra nyhedsbureauet Bloomberg dateret 22. november 2016 (<http://www.bloombergquint.com/pursuits/2016/11/20/trump-s-nato-spending-demand-would-break-denmark-s-welfare-state>), anslås det af en cheføkonom i Nordea Bank, at såfremt Danmark i dag skulle leve op til forpligtelsen om at bidrage med forsvarsudgifter svarende til 2 % af det årlige bruttonationalprodukt, så vil det kræve at Danmark bruger yderligere 15 milliarder DKK til forsvarsudgifter.

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til besvarelse af spørgsmålet. Spørgsmålet bygger angiveligt på en journalistisk fortolkning af de fremsatte udsagn under interviewet.

2. Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender truer i Politiken med at melde Grønland ud af Rigsfællesskabet. Er Naalakkersuisut bekendt med Selvstyrelovens § 21 stk. 1, hvor man kan læse følgende: "Beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk", og hvordan mener Naalakkersuisut at denne paragraf i Selvstyreloven hænger sammen med truslen fra Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender?

Jeg kan oplyse, at Naalakkersuisut naturligvis er bekendt med bestemmelserne i Selvstyreloven, herunder bestemmelsen i § 21 om Grønlands adgang til selvstændighed.

Det har ikke været drøftet og vedtaget i Naalakkersuisut at stille en udmeldelse af rigsfællesskabet i udsigt, som svar på en eller flere aktuelle uenigheder mellem Naalakkersuisut og regeringen. Det forventer jeg heller ikke vil komme på tale.

Jeg tager de nævnte udtalelser som udtryk for skuffelse over de aktuelle samarbejdsrelationer mellem regeringen og Naalakkersuisut i relation til en række emner af udenrigs- og sikkerhedspolitisk karakter, hvor Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender ønsker en anden tilgang til samarbejdet med Naalakkersuisut, end den man oplever fra

dansk side.

Jeg har i anden sammenhæng tilkendegivet, at det er et væsentligt princip i Naalakkersuisut's arbejde, at vi baserer vores relationer til vores omverden og samarbejdspartnere på et ligeværdigt samarbejde. Det gælder også i forholdet mellem Naalakkersuisut og regeringen.

Der er bestemte situationer, hvor Naalakkersuisut synes at den danske regering og de enkelte ministre burde gribe en opgave eller en situation anderledes an og hvor det er nødvendigt for os at markere vores ønsker og synspunkter. Der er også situationer, hvor det er vanskeligt at nå til enighed.

Det bør imidlertid ikke ændre ved, at vi fastholder vores insisteren på et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde og i øvrigt, at vi benytter vores tilbagevendende møder mellem regeringens ministre og medlemmerne af Naalakkersuisut til at løse de knaster, der uvægerligt vil opstå i et samarbejde, hvor vi har mange emner og interesser til fælles.

Jeg ser ikke i de anførte udtalelser en trussel om at melde Grønland ud af rigsfællesskabet, på tværs af Selvstyrelovens bestemmelser.

Naalakkersuisut for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender oplyser tilsvarende, at han ikke finder at have truet med at melde Grønland ud af rigsfællesskabet i det omtalte interview.

3. Naalakkersuisut for Udenrigsanliggender truer i Politiken med at smide USA ud af Thule Air Base. Hvordan har Naalakkersuisut tænkt sig at effektuere denne trussel?

Det har ikke været drøftet og vedtaget i Naalakkersuisut at smide USA ud af Pituffik (Thule Air Base).

Vi var i Naalakkersuisut meget tilfredse med, at et enigt Inatsisartut her i efteråret tilsluttede sig Naalakkersuisut's beslutningsforslag om, at ”... Naalakkersuisut pålægges at gennemføre fælles dansk/grønlandske forhandlinger med USA for at sikre Grønland og det grønlandske samfund det størst mulige afkast og fordele af den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland. Naalakkersuisut skal i medfør af Forsvarsaftalen af 1951 med efterfølgende tillægsaftaler fortsat arbejde for at sikre klare fordele i forhold til USA's aktiviteter i Grønland herunder også i forhold til entydig afklaring af miljøansvar for efterladte amerikanske militære installationer i Grønland, om nødvendigt med krav om forhandling af tillægs aftale eller genforhandling af Forsvarsaftalen af 1951.”

Det er min forventning, at Naalakkersuisut vil forfølge de mål, der fremgår af Inatsisartutbeslutningen, herunder at arbejdet skal foregå inden for rammerne af et ligeværdigt samarbejde og baseret på forhandlinger mellem de involverede parter.

Samtidig bør det anføres, som det også fremgår af bemærkningerne til Naalakkersuisuts beslutningsforslag, at Inatsisartuts Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Udvalg den 6. september i år fremkom med en fællesudtalelse om den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland (se <http://www.inatsisartut.gl/inatsisartut/nyheder/?year=2016&id=35976>).

I fællesudtalelsen anføres det bl.a., at ”... Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg samt Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender står sammen om at arbejde for at sikre, at Grønland og det grønlandske samfund får størst muligt afkast og fordele af den amerikanske militære tilstedeværelse, hvad enten dette måtte ske indenfor Forsvarsaftalen af 1951 med efterfølgende tillægsaftaler, eller i form af en egentlig genforhandling af aftalekomplekset.”

Med udgangspunkt i denne udtalelse er det i bemærkningerne til det vedtagne beslutningsforslag bl.a. anført, at forslaget har til hensigt at sikre bred opbakning i Inatsisartut til vedtagelsen af et beslutningsforslag som peger på, at en fortsat amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland ikke er ønskelig såfremt der ingen økonomiske elementer af væsentlighed for Grønland findes; at der af USA og Danmark kræves afklaring og oprydning af samtlige forhenværende amerikanske baser i Grønland, herunder også ved eventuel fremtidig nedlukning af Thule Air Base; samt at Grønland bør arbejde for at sikre at der indledes forhandlinger med USA og Danmark om miljøansvar ved eventuel fremtidig nedlukning af Thule Air Base.

Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender oplyser, at han i det omtalte interview ikke finder at have truet med at smide USA ud af Thule Air Base.

På et spørgsmål om der ligger en implicit trussel i det, når Inatsisartut kræver en genforhandling af forsvarsaftalen, oplyser Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender at have svaret: ”Det er ikke en trussel, men en erkendelse. Vi ønsker, at forureneren rydder op efter sig, og at den militære tilstedeværelse giver Grønland det afkast, vi fortjener.”

På et efterfølgende spørgsmål om, hvad Selvstyret konkret kan gøre, hvis Selvstyret ikke får Selvstyrets krav opfyldt, oplyser Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender at have svaret: ”Jeg kan ikke på egen hånd sige, at så er det slut med den amerikanske tilstedeværelse i Grønland. Vi er slet ikke nået dertil. Men det er det værste scenarie, man kan nå frem til: Såfremt man ikke opnår de ønskede imødekommelser af de grønlandske krav, så er det værste scenarie, at vi er nødt til at smide amerikanerne ud.”

Uden i øvrigt at tage stilling til det konkrete ordvalg i svaret fra Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender, er det min opfattelse, at Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender i svaret har beskrevet en konsekvensvurdering, som ikke er udtryk for et politisk ønske om udfaldet af forhandlingerne. Det er i stedet beskrevet af Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og

Udenrigsanliggender som et muligt scenarie for det værste tænkelige udfald af forhandlingerne.

Med udgangspunkt i Inatsisartuts behandling af Naalakkersuisuts beslutningsforslag finder jeg ikke, at Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender derved har udtalt sig i strid med forudsætningerne for Inatsisartuts tilslutning til beslutningsforslaget fra Naalakkersuisut om den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland.

4. Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender udtaler ifølge Nunatsiaq News, at ICC har et gammeldags syn på olie- og gasudvinding, og at organisationen ikke handler i overensstemmelse med Grønlands interesser. Er det et enigt Naalakkersuisut, der står bag denne kritik af ICC?

Naalakkersuisut har ikke drøftet og vedtaget en særlig holdning til ICC, hvad gælder de nævnte spørgsmål eller i øvrigt hvad gælder organisationens virksomhed. Naalakkersuisut forholder sig til ICC som en selvstændig ikke-regeringsorganisation med udgangspunkt i, at Selvstyret respekterer ICC's charter.

Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender oplyser, at han den 12. december 2016 holdt tale ved Arctic Circle Quebec Forum. Talen er offentliggjort på Naalakkersuisuts hjemmeside www.naalakkersuisut.gl. Han oplyser i tilknytning hertil, at han under konferencen ikke har haft andre udtalelser om ICC end de, der fremgår af talen.

Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender bestrider at have udtalt til konferencen eller over for journalisten, at ICC har et gammeldags syn på olie- og gasudvinding. Ligeledes bestrider han at have udtalt, at ICC ikke handler i overensstemmelse med Grønlands interesser.

På denne baggrund har jeg ikke yderligere bemærkninger til det anførte spørgsmål.

5. Ifølge Nunatsiaq News har Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender udtalt, at valget af Donald Trump som præsident i USA vil understøtte Grønlands ønske om at finansiere landets uafhængighed via udvinding af olie og gas. Hvad bygger Naalakkersuisut disse udtalelser på, og mener Naalakkersuisut seriøst, at det med de nuværende priser på olie er realistisk, at en kommende grønlandsk uafhængighed kan finansieres på denne måde? Naalakkersuisut bedes herudover forholde sig til, hvorfor der ikke allerede er en olie- og gasproduktion i gang i Grønland, når det nu tilsyneladende er på den måde, at vi skal finansiere vores fremtidige selvstændighed.

Der henvises som ovenfor til den tale, Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender holdt ved Arctic Circle Quebec Forum. Han oplyser i tilknytning hertil, at han under konferencen ikke har haft andre udtalelser om præsidentvalg og regeringsdannelse i USA end de, der

fremgår af talen.

På denne baggrund bemærker Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender, at han ikke har udtalt som anført i spørgsmålet, at valget af Donald Trump som præsident i USA vil understøtte Grønlands ønske om at finansiere landets uafhængighed via udvinding af olie og gas.

Naalakkersuisut har ikke udtalt, at en kommende grønlandsk uafhængighed kan finansieres ved olie- og gasudvinding.

I spørgsmålet anmodes Naalakkersuisut endvidere om at forholde sig til, hvorfor der ikke allerede er en olie- og gasproduktion i gang i Grønland.

Til dette kan jeg oplyse, at det aktuelle aktivitetsniveau på kulbrinteområdet er beskrevet i bl.a. Redegørelse til Inatsisartut vedrørende råstofaktiviteter i Grønland (redegørelsen kan ses på Naalakkersuisuts hjemmeside på adressen <http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/DK/Annual%20report%202014.pdf>) og i Råstofstyrelsens pjece om efterforskningsaktiviteter i Grønland 2016 (pjeceen kan ses på Naalakkersuisuts hjemmeside på adressen

<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/DK/Pjece%20om%20mineral%20og%20olieefterforskningsaktiviteter%202016%20DK.pdf>).

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til spørgsmålet.

6. Agter Naalakkersuisut at offentliggøre hele den tale som Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender holdt på konferencen Arctic Circle Forum i Quebec, og som Nunatsiaq News refererer flittigt til? Hvis ikke bedes Naalakkersuisut grundigt begrunde, hvorfor offentligheden ikke må få indblik i, hvad Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggende helt præcist har sagt.

Som nævnt i besvarelsen til spørgsmål 4 er den omtalte tale offentliggjort på Naalakkersuisuts hjemmeside www.naalakkersuisut.gl.

7. Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender har med sine markante udtalelser skabt betydelig usikkerhed for Grønlands forhold til særligt USA og Danmark. Er det et samlet Naalakkersuisut der står bag de udtrykte holdninger? Hvis svaret hertil er negativt, ønskes det oplyst hvilke konsekvenser udtalelserne vil få for Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender.

Det fremgår af besvarelsene til de foregående spørgsmål, hvad Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel, Energi og Udenrigsanliggender har udtalt samt baggrunden for bl.a. udtalelser om den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland og samarbejdsrelationerne på bestemte områder mellem Naalakkersuisut og den danske regering.

Det fremgår endvidere af besvarelserne til de foregående spørgsmål, at det er et væsentligt princip i Naalakkersuisuts arbejde, at vi baserer vores relationer til vores omverden og samarbejdspartnere på et ligeværdigt og respektfuldt samarbejde. Det gælder også i forholdet mellem Naalakkersuisut og regeringen. Vi bør benytte vores tilbagevendende møder mellem regeringens ministre og medlemmerne af Naalakkersuisut til at løse de knaster, der uvægerligt vil opstå i et samarbejde, hvor vi har mange emner og interesser til fælles.

Jeg skal afsluttende bemærke, at jeg ikke finder grundlag for at inddrage spørgsmål om Naalakkersuisuts sammensætning og fordelingen af ansvarsområder i Naalakkersuisut i min besvarelse til det rejste spørgsmål.

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til spørgsmålet.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Kim Kielsen